

EXKURZE PO UMĚLECKÝCH PAMÁTKÁCH

Ostrava, Opava, Krnov, Úvalno

20.-22. dubna 2009

1. den, pondělí 20.4.2009

Sraz v 8,45 hod. v hale hlavního nádraží v Brně

Odjezd 9,02, příjezd 11,27, Ostrava hl.n.

Ubytování Mittal, Varenská ul.

1) **Moravská Ostrava**, 12-14,30 hod.

Architektura secese, funkcionalismu aj. (arch. W. Deisinger, F. Fiala, J. Gočár, K. Kotas, V. Fischer, B. Fuchs, E. Mendelsohn...)

Sakrální stavby: katedrála Božského Spasitele, kostel sv. Václava, evangelický kostel

Oběd (dle vlastního výběru)

K architektuře Ostravy následující tituly: J. Vybíral, *Zrození velkoměsta. Architektura v obraze Moravské Ostravy 1890-1938* (Brno 2004) a R. Lipus, *Scénologie Ostravy* (Praha 2006).

2) **Přívoz**, 14,45-15,30 hod.

Náměstí Svatopluka Čecha, urbanistická realizace C. Sittého, s hlavními dominantami radnicí a farním kostelem

Camillo Sitte (1843-1903), rakouský architekt, urbanista a teoretik, autor slavné knihy *Stavba měst podle uměleckých zásad*. Unikátní příležitost ke komplexní realizaci města podle svých zásad dostal v Přívoze.

info: <http://www.azw.at/www.architektenlexikon.at/de/603.htm>

3) **Hornické muzeum**, Pod Landekem 64, Ostrava-Petřkovice, začátek prohlídky v 16 hod.

Pokud bude hezké počasí, bude následovat vycházka na vrch Landek (národní přírodní památka).

Největší hornické muzeum v ČR, při prohlídce sfáráme do dolu Anselm.

Studentské vstupné – střední trasa (výstavní budova + důl): 60 Kč

info: <http://www.muzeumokd.cz/>

Večerní program dle vlastního uvážení. Původní záměr, společně zajít do divadla nebo na koncert, nelze uskutečnit pro nedostatek výběru.

2. den, úterý 21.4.2009

Odjezd Ostrava, Svinov 9,05, příjezd 9,26, Opava, východ

1) **Opava**

Architektura a malířství secese (L. Bauer, A. Bartel, A. Zdrázila)

Sakrální stavby: konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie, kostel sv. Ducha (a minoritský klášter)

K architektuře Opavy: V. Šlapeta - J. Vybíral - P. Zatloukal, Opavská architektura let 1850 - 1950. *Umění* 34, 1986, s. 229-243.

Dům umění (bývalý dominikánský klášter a kostel sv. Václava)

Aktuální výstavy: Slavné vily Moravskoslezského kraje, Poklady starého umění (ze sbírek GVU v Ostravě). Opavská kulturní organizace (provozuje

Dům umění): <http://www.opava-city.cz/oko/>

Studentské vstupné: neuvedeno, cca 20 Kč (?)

Slezské zemské muzeum

Expozice: Evropské umění 14.-18. století ze sbírek SZMO, Slezsko v lidovém umění, Vývoj přírody ve Slezsku a na severní Moravě

Studentské vstupné: 15 Kč

Nejstarší muzejní instituce v zemích Koruny české: <http://www.szmo.cz/>

Oběd (dle vlastního výběru)

Odjezd Opava, západ 13,47, příjezd Krnov 14,19

2) **Krnov**

Flemmichova vila, začátek prohlídky v 15,00 hod.

Vila vystavěna roku 1914 podle návrhu Otto Prutschera, vídeňského spolupracovníka arch. Josefa Hoffmanna.

Info: <http://www.czechtourism.com/cze/cz/docs/133premier/data/2008-07-09-1236-pohodli-mest-pamatky-a-historie-krnov.html>

Secesní a meziválečná architektura (L. Bauer, F. Blasch, L. Kammel)

K architektuře Krnova: J. Vybíral - P. Zatloukal, Architektura let 1850 – 1950 v Krnově. *Umění* 38, 1990, s. 521-533.

Pokud bude pěkné počasí, bude následovat výlet do přírody

Krnov, aut.st. 16,10 – Cvilín, točna 16,19 (MHD Krnov)

Z Cvilína do železniční stanice Úvalno chůze asi 5,5 km.

Krnov-Cvilín

Poutní místo, pozdně barokní kostel Panny Marie Bolestné, asi 1 km směrem na jih zřícenina raně gotického hradu

3) **Úvalno**

Rozhledna Hanse Kudlicha (Hans-Kudlich-Warte) na vrchu Stražiště

Postavena v l. 1912-1913 na počest místního rodáka Hanse Kudlicha, „osvoboditele sedláků“ (v roce 1848 přednesl v rakouském parlamentu návrh na zrušení poddanství). Návrh: Oskar a Eugen Felgelové (žáci Otto Wagnera ve Vídni).

Info: <http://www.ejeseniky.com/turistika/veze-rozhledny/rozhledna-hanse-kudlicha>

Úvalno, žel.st. 17,57 – Ostrava, Svinov 19,02 (přestup Opava-východ, př. 18,26, od. 18,30)

Večerní program: viz 20.4.2009, nebo společná exkurze po večerní Ostravě?

3. den, středa 22.4.2009

1) **Mariánské Hory**, 9,30-10,00 hod.

Kostel Korunování Panny Marie

Novobarokní stavba z let 1905-1908 s unikátní secesní výzdobou (A. Blažek, K. Novák, J. Uprka, Z. Vorlová-Vlčková, L. Marold...).

2) **Poruba**, 10,20-11,30

Urbanistický soubor z 50.-60. let 20. stol., město budované od r. 1952 v duchu sorely.

Nová síň: výstava Michal Cimala – tuzemský export, TUZEX

info: http://www.gvuostrava.cz/archiv/2009/vystavy_cimala.html

Vstup zdarma (platí každou středu a neděli).

3) **Vítkovice**, 11,45-12,30

Tzv. Nové Vítkovice – centrum města kolem Mírového nám. a nám. Jiřího z Poděbrad. Bylo vybudováno ve čtyřech stavebních fázích v průběhu let 1876 - 1914. Iniciátorem výstavby, regulované urbanistickým plánem z r. 1882, byl ředitel Vítkovických železáren Paul Kuppelwieser. Dominanty: radnice, kostel sv. Pavla, obytné kolonie (anglická, štitová aj.).

4) **Moravská Ostrava**, 12,45-15,15

Oběd (dle vlastního výběru)

Dům umění

Aktuální výstavy: České a slovenské výtvarné umění šedesátých let 20. století, Architekt Oscar Niemeyer – Brasília, Očima Maxe Švabinského – Portréty českých i světových osobností

Expozice: Skvosty evropského umění (včetně Klimtovy Judity)

info: http://www.gvuostrava.cz/vystavy_aktualni.htm,

http://www.gvuostrava.cz/vystavy_expozice.htm

Vstup zdarma (platí každou středu a neděli).

Odjezd Ostrava hl.n. 15,47, příjezd 17,57 Brno, hl.n.

Další literatura: P. Zatloukal, *Moravská Ostrava - rezervace pozdní secese a art deco. Památky a příroda* 15, 1990, s. 257-271. – M. Matěj - I. Korbelářová - P. Levá, *Nové Vítkovice. 1876 - 1914*. Ostrava 1992. – K. Jiřík (ed.), *Dějiny Ostravy*. Ostrava 1993. – M. Gavendová, *Sakrální architektura Ostravy 1880-1914. Průmyslové obce a jejich chrámy*. In: *Památkový ústav v Ostravě. Výroční zpráva 2000*. Ostrava 2001, s. 46-56. – J. Vybíral, *Mladí mistři. Architekti ze školy Otto Wagnera na Moravě a ve Slezsku*. Praha 2002. – P. Zatloukal, *Příběhy z dlouhého století. Architektura let 1750-1918 na Moravě a ve Slezsku*. Olomouc 2002. – R. Lipus – D. Vávra, *Šumná města*. Brno 2002. – J. Vybíral (ed.), *Slavné vily Moravskoslezského kraje*. Praha 2008.